

ROK SZKOLNY 2024/2025

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE CZWARTEJ

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- opanował wymagania na ocenę bardzo dobrą,

a ponadto:

- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych;
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów;
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera;
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi;
- rozszerza czytelnictwo o lektury nadobowiązkowe (ponad te, które wskazał nauczyciel).

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji;
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodne z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- pięknie czyta, zwraca uwagę na tempo, modulację głosu, interpunkcję, dokonuje przekładu intersemiotycznego;
- recytuje wiersz z właściwą ekspresją, ze świadomością budowy utworu lirycznego;
- potrafi podać cechy gatunkowe tekstów poznanych w klasie czwartej (baśń, opowiadanie, komiks, wiersz, przysłowie);
- wskazuje elementy wiersza: wers, strofę, rym, rytm oraz określa poznane środki poetyckie;
- redaguje teksty: zaproszenie, przepis, ogłoszenie, list, notatkę, zawiadomienie, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, instrukcję, opowiadanie twórcze i odtwórcze, sprawozdanie;
- rozróżnia biegle poznane w klasie czwartej części mowy;
- rozpoznaje podstawowe części zdania;
- zna i stosuje reguły ortograficzne;
- wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście;
- określa w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych, rozumie ich funkcje w wypowiedzi;
- korzysta z informacji zawartych w encyklopedii, słowniku ortograficznym, języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych;
- bierze czynny udział w lekcji;
- dostrzega różnice pomiędzy przekazem radiowym, teatralnym a literackim;
- dba o poprawność ortograficzną;
- umie korzystać z pomocy encyklopedii, słownika ortograficznego, języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych;
- rozróżnia przypadki, osobę, czas, rodzaj gramatyczny, liczbę;

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach poziomu edukacyjnego;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo;
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana;
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację;
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- przy niewielkiej pomocy nauczyciela potrafi napisać dłuższą formę wypowiedzi;
- opanował sztukę czytania w stopniu umożliwiającym mu zrozumienie czytanego tekstu;
- stosuje na ogół reguły ortograficzne;
- odmienia czasownik przez liczby, osoby, rodzaje, czasy;
- z niewielką pomocą potrafi wskazać składniki wiersza, środki poetyckie;

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela;
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji;
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru;
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań;
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy;

- rozróżnia podstawowe części mowy;

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej;
- ma kłopoty z techniką czytania;
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego;
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela;
- wykazuje się niechęcią do nauki;
- nie angażuje się w pracę grupy;
- nie potrafi zredagować kilkuzdaniowej spójnej logicznej wypowiedzi pisemnej na określony temat;
- wypowiada się niepoprawnie językowo i nielogicznie;
- nie zna i nie przestrzega reguł ortograficznych;
- nie potrafi wyróżnić w zdaniu podstawowych części mowy;

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE PIĄTEJ

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- opanował wymagania na ocenę bardzo dobrą,

a ponadto:

- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych;
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów;
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera;
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi;
- rozszerza czytelnictwo o lektury nadobowiązkowe (ponad te, które wskazał nauczyciel).

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji;
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodne z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- pięknie czyta, zwraca uwagę na tempo, modulację głosu, interpunkcję, dokonuje przekładu intersemiotycznego;
- recytuje wiersz z właściwą ekspresją, ze świadomością budowy utworu lirycznego;
- potrafi podać cechy gatunkowe tekstów poznanych w klasie piątej (mit, legenda, powieść, bajka, pieśń patriotyczna);
- wskazuje elementy wiersza: refren oraz określa poznane środki poetyckie oraz objaśnia ich rolę;
- redaguje teksty określone w podstawie programowej;
- rozróżnia biegle poznane w klasie piątej części mowy;
- rozpoznaje części zdania;
- zna i stosuje reguły ortograficzne;
- wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście;
- określa w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych, rozumie ich funkcje w wypowiedzi;
- wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego);
- odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym;
- rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze i złożone, równoważnik zdania – i rozumie ich funkcję;
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała);
- korzysta z informacji zawartych w encyklopedii, słowniku ortograficznym, języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych;
- bierze czynny udział w lekcji;
- dostrzega różnice pomiędzy przekazem radiowym, teatralnym a literackim;
- dba o poprawność ortograficzną;
- sprawnie redaguje teksty poznane w klasie piątej;
- rozpoznaje i poprawnie stosuje w zdaniach związki wyrazowe oraz określenia w zdaniu pojedynczym;
- umie wskazać w tekście środki stylistyczne;
- umie korzystać z pomocy encyklopedii, słownika ortograficznego, języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych;
- rozróżnia przypadki, osobę, czas, rodzaj gramatyczny, liczbę;

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach poziomu edukacyjnego;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo;
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana;
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację;
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- przy niewielkiej pomocy nauczyciela potrafi napisać dłuższą formę wypowiedzi;
- opanował sztukę czytania w stopniu umożliwiającym mu zrozumienie czytanego tekstu;
- stosuje na ogół reguły ortograficzne;
- odmienia czasownik przez liczby, osoby, rodzaje, czasy;
- z niewielką pomocą potrafi wskazać składniki wiersza, środki poetyckie;

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela;
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji;
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru;

- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań;
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy;
- posiadał umiejętność budowania zdań pojedynczych;
- rozróżnia podstawowe części mowy;

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej;
- ma kłopoty z techniką czytania;
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego;
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela;
- wykazuje się niechęcią do nauki;
- nie angażuje się w pracę grupy;
- nie potrafi zredagować kilkuzdaniowej spójnej logicznej wypowiedzi pisemnej na określony temat;
- wypowiada się niepoprawnie językowo i nielogicznie;
- nie zna i nie przestrzega reguł ortograficznych;
- nie potrafi wyróżnić w zdaniu podstawowych części mowy;

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE SZÓSTEJ

OCENA CELUJĄCA

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który :

- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia oraz zainteresowania;

- aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- pomysłowo i oryginalnie wyraża swoje myśli w różnych formach wypowiedzi ustnych i pisemnych;
- proponuje rozwiązania nietypowe, samodzielnie rozwiązuje zadania wykraczające poza program klasy;
- pracuje systematycznie, wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe;
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera;
- bierze aktywny udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach polonistycznych na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim czy ogólnopolskim;
- wykazuje wysoki poziom kultury języka;
- ma bogate słownictwo i sprawnie się nim posługuje;
- korzysta świadomie z odsyłaczy, przypisów, spisu treści, indeksów;
- rozszerza czytelnictwo o lektury nadobowiązkowe (ponad te, które wskazał nauczyciel).

Pozostałe wymagania jak przy ocenie bardzo dobrej.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania;
- potrafi sprawnie wyrażać swoje myśli pod względem rzeczowym i stylistycznym;
- sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą oraz stosuje ją do samodzielnego wykonywania zadań teoretycznych i praktycznych ujętych w programie nauczania;
- potrafi zastosować swoją wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji;
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodne z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- płynnie czyta teksty, zwraca uwagę na tempo, modulację głosu, interpunkcję, dokonuje przekładu intersemiotycznego;
- recytuje wiersz z właściwą ekspresją, ze świadomością budowy utworu lirycznego;
- potrafi podać cechy gatunkowe tekstów poznanych w klasie szóstej;
- wskazuje elementy wiersza oraz określa poznane środki poetyckie oraz objaśnia ich rolę;
- redaguje teksty zgodnie z podstawą programową
- rozróżnia biegle poznane w klasie szóstej części mowy;
- rozpoznaje części zdania;
- zna i stosuje reguły ortograficzne;
- określa w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych, rozumie ich funkcje w wypowiedzi;

- rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze i złożone, równoważnik zdania – rozumie ich funkcję;
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała);
- korzysta z informacji zawartych w encyklopedii, słowniku ortograficznym, języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych, słowniku frazeologicznym;
- przeczytał wszystkie przewidziane dla klasy lektury.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- nie opanował w pełni wiedzy określonej programem nauczania;
- opanował przewidziane wiadomości na poziomie przekraczającym wymagania podstawowe;
- samodzielnie rozwiązuje typowe problemy literackie;
- potrafi wykazać się znajomością i rozumieniem poznanych pojęć oraz umiejętnością zastosowania ich w różnych kontekstach;
- czyta ze zrozumieniem, dokonuje umiejętnej analizy i interpretacji tekstów literackich;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych;
- dba o poprawność ortograficzną;
- bierze czynny udział w lekcji;
- potrafi rozpoznać i określić funkcje różnych środków stylistycznych;
- dostrzega różnice pomiędzy przekazem radiowym, teatralnym, a literackim;
- sprawnie redaguje teksty poznane w klasie szóstej;
- rozpoznaje i poprawnie stosuje w zdaniach związki wyrazowe oraz ich określenia w zdaniu pojedynczym;
- samodzielnie posługuje się słownikami, potrafi znaleźć w nich potrzebne informacje;
- rozróżnia przypadki, osobę, czas, rodzaj gramatyczny, liczbę.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania na poziomie nieprzekraczającym wymagań programowych;
- wykazuje się znajomością i rozumieniem podstawowych zagadnień literackich oraz językowych;
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- potrafi odczytać tylko dosłowne informacje zawarte w tekście, rozumie znaczenie większości wyrazów;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne;
- wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo;
- przy niewielkiej pomocy nauczyciela potrafi napisać dłuższą formę wypowiedzi;
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana;
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach;

- opanował sztukę czytania w stopniu umożliwiającym mu zrozumienie czytanego tekstu;
- zazwyczaj stosuje zasady ortograficzne z zachowaniem prawidłowej interpunkcji;
- odmienia czasownik przez liczby, osoby, rodzaje, czasy;
- z niewielką pomocą potrafi wskazać składniki wiersza, środki poetyckie.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- ma braki w opanowaniu wymagań na poziomie podstawowym;
- potrafi samodzielnie lub z pomocą nauczyciela dokonywać analizy tekstów literackich w zakresie elementarnym;
- wykazuje się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć, znaczeń i terminów literackich;
- operuje prostymi pojęciami, a jego zasób słownictwa pozwala na komunikację z otoczeniem;
- potrafi zredagować notatkę z przeczytanego tekstu, przy pisaniu dłuższych form wypowiedzi pisemnej najczęściej wymaga wsparcia nauczyciela;
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji;
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy;
- posiadał umiejętność budowania zdań pojedynczych;
- rozróżnia podstawowe części mowy.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania;
- nawet z pomocą nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności;
- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i analizą tekstów;
- popełnia rażące błędy ortograficzne, stylistyczne i językowe;
- nie zna i nie przestrzega reguł ortograficznych;
- ma kłopoty z techniką czytania;
- nie angażuje się w pracę grupy;
- nie potrafi zredagować kilkuzdaniowej spójnej logicznej wypowiedzi pisemnej na określony temat;
- nie potrafi wyróżnić w zdaniu podstawowych części mowy;
- nie wykazuje najmniejszej chęci współpracy w celu uzupełnienia braków i nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE SIÓDMEJ

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

1. opanował **wiedomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VII
2. samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
3. czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
4. posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
5. aktywnie uczestniczy w lekcjach,
6. z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
7. tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,

8. odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
9. współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
10. wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

1. **opanował wiadomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VII
2. samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
3. czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
4. posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
5. aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
6. bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
7. tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
8. aktywnie uczestniczy w lekcjach,

OCENA DOBRA

Uczeń:

1. **w większości opanował wiadomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VII,
2. samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
3. czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
4. w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
5. bierze czynny udział w lekcji,

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

1. **częściowo opanował wiadomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VII,
2. samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
3. odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
4. w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
5. wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
6. niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
7. rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

1. **opanował w niewielkim stopniu umiejętności** zapisane w podstawie programowej,
2. większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
3. czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
4. ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
5. nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
6. w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
7. nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
8. pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

1. **nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach** z zakresu podstawy programowej ,
2. ma kłopoty z techniką czytania,
3. nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
4. nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
5. wykazuje się niechęcią do nauki,
6. zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
7. nie angażuje się w pracę grupy.

Zakres wiadomości i umiejętności zapisanych w podstawie programowej dla klasy VII

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń:

- rozpoznaje **rodzaje literackie: epika, liryka i dramat**; określa **cechy charakterystyczne** dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju
- wskazuje **elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog**
- rozróżnia **gatunki epiki, liryki i dramatu : nowela** (powtórzenie i uzupełnienie wiadomości), **opowiadanie** (powtórzenie), **fraszka, pieśń, sonet, satyra, ballada, komedia** – i wymienia ich podstawowe **cechy** oraz wskazuje **cechy gatunkowe czytanych utworów literackich**
- zna pojęcie **komizmu**, **rozpoznaje jego rodzaje w tekstach** oraz określa ich **funkcje**
- rozpoznaje w tekście literackim: **neologizm, eufemizm, inwokację, symbol, alegorię** i określa ich **funkcje**
- zna **pojęcie ironii**, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej **funkcje**
- **określa** w poznawanych tekstach **problematykę egzystencjalną** i poddaje ją refleksji
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich **odwołania do wartości uniwersalnych** związane z postawami etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne **konteksty, np. historycznoliteracki, kulturowy, biograficzny**
- **interpretuje** dzieła sztuki (**obraz, rzeźba, grafika, fotografia**)
- **znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej** (np. w filmach, komiksach, piosenkach) **nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych**
- wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich **elementy wiedzy o historii i kulturze**
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz **cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego**

- **dostrzega różnice między literaturą piękną a publicystyką** i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa

Kształcenie językowe

Uczeń:

- rozumie pojęcia **głoska, litera, sylaba**
- rozumie mechanizm **upodobnień fonetycznych**, rozumie **rozbieżności między mową a pismem**
- wykorzystuje wiedzę o **różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych (II.4.3)**
- **pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni**
- funkcjonalnie wykorzystuje **środki retoryczne** oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę
- rozumie pojęcie **akcent**; zna i **stosuje reguły akcentowania wyrazów**
- odróżnia **czasowniki dokonane od niedokonanych**, rozpoznaje **bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to, konstrukcje z się**
- rozumie konstrukcje **strony biernej i czynnej czasownika**
- **rozpoznaje imiesłowy**, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje **imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje**; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie
- zna **zasady pisowni partykuły nie** z różnymi częściami mowy
- rozpoznaje w tekście typy wypowiedzi: **zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie)**
- rozróżnia **wypowiedzenia wielokrotnie złożone**
- odróżnia **mowę zależną i niezależną**, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie
- poprawnie **przytacza cudze wypowiedzi**, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne
- rozumie, na czym polega **grzeczność językowa** i stosuje ją w wypowiedziach
- rozpoznaje **wyraz podstawowy i wyraz pochodny**; w wyrazie pochodnym wskazuje **temat słowotwórczy i formant**; określa **rodzaj formantu**, wskazuje **funkcje formantów** w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozpoznaje **rodzinę wyrazów**, łączy **wyraży pokrewne**, wskazuje **rdzeń**
- dostrzega **zróznicowanie słownictwa**,
- zna **zasady tworzenia wyrazów złożonych**,

Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych

Uczeń:

- **gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy** potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje **plan kompozycyjny własnej wypowiedzi**
- tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz **zasady spójności językowej między akapitami**; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: **wywiad, prezentacja, wypowiedź argumentacyjna, rozprawka, różne rodzaje opisów – sztuki, przeżyć, sytuacji (powtórzenie i uzupełnienie), charakterystyka**
- wykorzystuje **znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów** przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych
- odróżnia **przykład od argumentu**
- przeprowadza **wnioskowanie** jako element wyводу argumentacyjnego
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie
- rozpoznaje **manipulację językową** i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi

Samokształcenie

Uczeń:

- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania
- rozwija nawyki **systematycznego uczenia się**
- rozwija umiejętność **krytycznego myślenia i formułowania opinii**

- rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, **korzysta z informacji**
- **uczestniczy w życiu kulturalnym** w swoim regionie
- zbiera **informacje o historii regionu**
- dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów
- **uczestniczy w projektach edukacyjnych** (np. tworzy różnorodne prezentacje)
- rozwija umiejętności **samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy**
- **przygotowuje prezentację na zadany temat** np. o wybranej lekturze (prowadzenie lekcji)
- wskazuje **źródła** wykorzystanych **informacji**
- **współpracuje z zespołem projektowym**
- wyszukuje dodatkowe tekstów zgodne z tematyką rozdziału.

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE ÓSMEJ

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- opanował **wiedomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VIII,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,

- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- **przynajmniej w 90% opanował wiadomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VIII
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,

OCENA DOBRA

Uczeń:

- **w większości opanował wiadomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VIII,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- **częściowo opanował wiadomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VIII,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- **opanował w niewielkim stopniu umiejętności** zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,

- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- **nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach** z zakresu podstawy programowej ,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Zakres wiadomości i umiejętności zapisanych w podstawie programowej dla klasy VIII

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń:

- rozpoznaje **rodzaje literackie: epika, liryka i dramat**; określa **cechy charakterystyczne** dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju
- wskazuje **elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog**
- rozróżnia **gatunki epiki, liryki i dramatu : nowela** (powtórzenie i uzupełnienie wiadomości), **opowiadanie** (powtórzenie), **fraszka, pieśń, satyra, ballada, komedia** – i wymienia ich podstawowe **cechy** oraz wskazuje **cechy gatunkowe** czytanych utworów literackich
- zna pojęcie **komizmu**, **rozpoznaje jego rodzaje w tekstach** oraz określa ich **funkcje**
- rozpoznaje w tekście literackim: **neologizm, inwokację, symbol, alegorię i określa ich funkcje**
- zna **pojęcie ironii**, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej **funkcje**
- **określa** w poznawanych tekstach **problematykę egzystencjalną** i poddaje ją refleksji
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich **odwołania do wartości uniwersalnych** związane z postawami etycznymi
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne **konteksty, np, kulturowy, biograficzny**
- **interpretuje** dzieła sztuki (**obraz, rzeźba, grafika, fotografia**)
- określa **wartości estetyczne** poznawanych tekstów kultury
- **znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej** (np. w filmach, komiksach, piosenkach) **nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych**
- wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich **elementy wiedzy o historii i kulturze**
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz **cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego**
- **dostrzega różnice między literaturą piękną a publicystyką** i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa

Kształcenie językowe

Uczeń:

- rozumie pojęcia **głoska, litera, sylaba**
- rozumie mechanizm **upodobnień fonetycznych**, rozumie **rozbieżności między mową a pismem**
- wykorzystuje wiedzę o **różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych (II.4.3)**
- **pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni**
- funkcjonalnie wykorzystuje **środki retoryczne** oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę
- rozumie pojęcie **akcent**; zna i **stosuje reguły akcentowania wyrazów**
- odróżnia **czasowniki dokonane od niedokonanych**, rozpoznaje **bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to, konstrukcje z się**

- rozumie konstrukcje **strony biernej i czynnej czasownika**
- **rozpoznaje imiesłowy**, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje **imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje**; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie
- zna **zasady pisowni partykuły *nie*** z różnymi częściami mowy
- rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: **zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie)**
- rozróżnia **wypowiedzenia wielokrotnie złożone**
- odróżnia **mowę zależną i niezależną**, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie
- poprawnie **przytacza cudze wypowiedzi**, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne
- rozumie, na czym polega **grzeczność językowa** i stosuje ją w wypowiedziach
- rozpoznaje **wyraz podstawowy i wyraz pochodny**; w wyrazie pochodnym wskazuje **temat słotwórczy i formant**; określa **rodzaj formantu**, wskazuje **funkcje formantów** w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozpoznaje **rodzinę wyrazów**, łączy **wyraży pokrewne**, wskazuje **rdzeń**
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa,
- zna zasady tworzenia **wyrazów złożonych**, odróżnia ich **typy**

Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych

Uczeń:

- **gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy** potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje **plan kompozycyjny własnej wypowiedzi**
- tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz **zasady spójności językowej między akapitami**; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje **rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych)**
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: **wywiad, prezentacja, wypowiedź argumentacyjna, rozprawka, różne rodzaje opisów – sztuki, przeżyć, sytuacji (powtórzenie i uzupełnienie), charakterystyka, przemówienie**
- wykorzystuje **znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów** przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych
- odróżnia **przykład od argumentu**
- przeprowadza **wnioskowanie** jako element wywodu argumentacyjnego
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie
- rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi

Samokształcenie

Uczeń:

- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania
- rozwija nawyki **systematycznego uczenia się**
- rozwija umiejętność **krytycznego myślenia i formułowania opinii**
- rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, **korzysta z informacji**
- **uczestniczy w życiu kulturalnym** w swoim regionie
- zbiera **informacje o historii regionu**
- dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów
- **uczestniczy w projektach edukacyjnych** (np. tworzy różnorodne prezentacje)
- rozwija umiejętności **samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy**
- **przygotowuje prezentację na zadany temat** np. o wybranej lekturze (prowadzenie lekcji)
- wskazuje **źródła wykorzystanych informacji**
- **współpracuje z zespołem projektowym**
- wyszukuje dodatkowe tekstów zgodne z tematyką rozdziału

